

SENSORVEILEDNING

Emnekode:	LUMSP40314
Emnenavn:	Sosiale og emosjonelle vansker
Eksamensform:	Skriftlig hjemmeeksamen fagtekst
Dato:	19.11.2021-10.12.2021
Faglærer(e):	Magnar Ødegård
Eventuelt: Digital innlevering av eksamens oppgave i Inspira Individuell hjemmeoppgave Emnebeskrivelse for emnet LUMSP40314 finner du her: https://www.hiof.no/studier/emner/lusp/pil/2021/host/lumsp40314.html Sensurfrist er tre uker fra eksamen er innlevert. Sensuren må være slutført senest kl. 14:00 på sensurfristedagen. Besvarelsene vurderes med karakter A-F. Karakterbeskrivelser finnes her: https://www.hiof.no/studier/eksamen/karakter-og-sensur/karaktersystemet.pdf	

Sensorveiledning

Sensorveiledningen beskriver (1) oppgavesett og (2) vurderingskriterier.

Oppgavesett

Velg *én* av følgende oppgaver:

1. Mentalisering og innagerende atferd

- a. Redegjør for mentalisering og innagerende atferd i skole og/eller barnehage
- b. Drøft hvordan mentalisering kan anvendes i arbeid med innagerende atferd i skole og/eller barnehage

2. Ferdighetsmodellen og uro

- a. Redegjør for ferdighetsmodellen (skill-modellen) og uro i skole og/eller barnehage
- b. Drøft hvordan ferdighetsmodellen (skill-modellen) kan anvendes i arbeid med uro i skole og/eller barnehage

3. Autismespekterforstyrrelser og tiltak

- a. Redegjør for autismespekterforstyrrelser og tiltak rettet mot autismespekterforstyrrelser i skole og/eller barnehage
- b. Drøft styrker og svakheter i tiltak rettet mot autismespekterforstyrrelser i skole og/eller barnehage

Vurderingskriterier

Under finnes vurderingskriterier for (1) innledning, (2) redegjørelse, (3) drøfting, (4) avslutning og (5) totalvurdering

(1) Innledning

Sensorene bes ta hensyn til følgende punkter:

- Fremstår innledningen presis?
- Foretar kandidaten aktualisering av området som skal omtales?
- Foretar kandidaten relevante avgrensninger?

(2) Redegjørelse

Sensorene bes ta hensyn til følgende punkter:

- Er teoriutvalget i tråd med de (eventuelle) avgrensningene som har blitt foretatt?
- Er teoriutvalget relevant for oppgaveteksten?
- Redegjør kandidaten for begreper på en forståelig måte?
- Er det noe som kunne ha blitt utdypet?
- Anvender kandidaten referanser som er relevante for det som omtales?

(3) Drøfting

Sensorene bes ta hensyn til følgende punkter:

- Peker kandidaten på muligheter, utfordringer, styrker og/eller svakheter ved valgt perspektiv (særlig relevant i oppgave 1 og 2) og/eller tiltak (særlig relevant i oppgave 3)?
- Åpner kandidaten for alternativ tenkning omkring det som blir omtalt?
- Fremstår tenkningen presis og stringent?

- Inneholder teksten originalitet?
- Fremstår kandidaten selvstendig?

(4) Avslutning

Sensorene bes ta hensyn til følgende punkter:

- Hvordan fremstår kandidatens avslutning?
- Har kandidatens avslutning sammenheng med resten av besvarelsen?

(5) Totalvurdering

I totalvurderingen av tekstene er det ønskelig at også ansatser til drøfting belønnes. Emnet inneholder arbeid med perspektivering (i særlig grad mentalisering, fenomenologi og ferdighetsmodellen), hvilket innebærer at kandidatene oppmuntres til selvstendig, kreativ og fri tenkning. Enkelte av studentene kan velge å utarbeide fiktive casebeskrivelser. Dette er tillatt, men bør samtidig fremstå faglig fundert og ikke som et personlig narrativ uten akademisk substans. I tillegg bør caset aktivt knyttes til teori og anvendes i drøfting. Studentene har gjennom semesteret hatt veiledning på skriftlige arbeidskrav (i grupper), i tillegg til økter om akademisk skriving. Pensum inneholder også flere podkaster (utarbeidet av emneansvarlig). Det er tillatt at studentene refererer til disse i sine besvarelser. Det samme gjelder for alt øvrig pensum i emnet, i tillegg til eventuell tillegglitteratur studentene selv måtte finne.

Formelle krav til eksamensbesvarelse

Eksamensoppgaven skal ha et omfang på 2500-3000 ord.

I tillegg kommer forside, innholdsfortegnelse og litteraturliste.

Times New Roman: Brødtekst 12, overskrift 14

Linjeavstand: 1 ½

Referansestil: APA 7

Pensumlitteratur

Innføringslitteratur

Duesund, L. (1995). *Kropp, kunnskap og selvoppfatning*. Oslo: Universitetsforlaget.

Digitalt tilgjengelig fra Nasjonalbiblioteket:

<https://www.nb.no/items/c7f2f300559720a5317887392995ef40?page=3&searchText=liv%20duesund>

Midthassel, U. V., Bru, E., Ertesvåg, S. K., & Roland, E. (2011). *Sosiale og emosjonelle vansker*. Oslo: Universitetsforlaget.

Sørmo, D. (2015). Elever med sosiale og emosjonelle vansker. I E. K. Høihilder & O. A. Gulbrandsen (Red.), *Pedagogikk og elevkunnskap i grunnskolelærerutdanningen*. Oslo: Gyldendal Akademiske.

Anbefalt litteratur

Drugli, M.B. (2013). *Atferdsvansker hos barn*. Oslo: Cappelen Damm Akademisk

MacLure, M., Jones, L., Holmes, R., & MacRae, C. (2011). Becoming a problem: Behavior and reputation in the early years classroom. *British Educational Research Journal*. doi: <https://doi.org/10.1080/01411926.2011.552709>

Ulvik, M., & Rosness, D. (2020). *Skolens betydning*. Bergen: Fagbokforlaget.

Autismespekterforstyrrelser

Chow, J.C., Walters, S., & Hollo, A. (2020). Supporting students with co-occurring and behavioral deficits in the classroom. *Teaching Exceptional Children*, 52, 222-230.

Helland, W. A., & Helland, T. (2017). Emotional and behavioural needs in children with specific language impairment and in children with autism spectrum disorder: The importance of pragmatic language impairment. *Research in Developmental Disabilities*, 70, 33-39. doi: <https://doi.org/10.1016/j.ridd.2017.08.009>

Griffiths S, Goh SKY, Norbury CF, the SCALES team. 2020. Early language competence, but not general cognitive ability, predicts children's recognition of emotion from facial and vocal cues. *PeerJ* 8: e9118 doi: <https://doi.org/10.7717/peerj.9118>

Kaale, Anett & Nordahl-Hansen, Anders (2019). Barn og unge med autismespekterforstyrrelse, I Befring, E. og Tangen, R. (Red.) *Spesialpedagogikk*, s. 523-547. Oslo: Cappelen Damm Akademisk.

Sandbank, M., Bottema-Beutel, K., Crowley, S., Cassidy, M., Dunham, K., Feldman, J. I., & Woynaroski, T. G. (2020). Project AIM: Autism intervention meta-analysis for studies of young children. *Psychological Bulletin*, 146(1), 1.

Skaflø, I., Nordahl-Hansen, & Oien, R. A. (2020). Short report: Social perception of High School students with ASD in Norway. *Journal of Autism and Developmental Disorders*, 50(2), 670-675.

Anbefalt litteratur

Øien, Roald A; Nordahl-Hansen, A. & Schjølberg, S. (2019). *Mental Health and ASD*, In Fred R. Volkmar (ed.), *Encyclopedia of Autism Spectrum Disorders*. Springer Science+Business Media B.V.. ISBN 978-1-4614-6435-8. Mental Health and ASD

Jansen, R., Maljaars, J., Verhappen, A., Zink, I., Steyaert, J., & Noens, L (2020). Problem behavior in young children referred with language difficulties: Relations to language and intentional communication, *Autism and Developmental Language Impairments*. doi: <https://doi.org/10.1177%2F2396941519900076>

Uro i skolen

Clunies-Ross, P., Little, E., & Kienhuis, M. (2008). Self-reported and actual use of proactive and reactive classroom management strategies and their relationship with teacher stress and student behaviour. *Educational Psychology*, 28(6), 693-710. doi: <https://doi.org/10.1080/01443410802206700>

- Duesund, L., & Ødegård, M. (2018a). Students' perceived experience of disruptive behavior in schools. *Nordic Studies in Education*, 38(2), 138-154. doi: <https://doi.org/10.18261/issn.1891-5949-2018-02-04>
- Duesund, L., & Ødegård, M. (2018). Students' perception of reactions towards disruptive behaviour in Norwegian and American schools. *Emotional and Behavioural Difficulties*, 23(4), 410-423. doi: <https://doi.org/10.1080/13632752.2018.1469847>
- Skaalvik, E. M., & Skaalvik, S. (2014). Teacher self-efficacy and perceived autonomy: Relations with teacher engagement, job satisfaction, and emotional exhaustion. *Psychological Reports*, 11(1), 68-77.
- Stray, J.H., Bjørnstad, E., & Duesund, L. (2014). Uro i skolen. *Norsk Pedagogisk Tidsskrift*, 98(3), 149-151. (hele temanummeret bør leses)
- Utdanningsdirektoratet (2020). *Klasseledelse*. Hentet fra <https://www.udir.no/laring-og-trivsel/klasseledelse/>
- Ødegård, M. (2014). Uro i skolen og den menneskelige væremåte. *Norsk pedagogisk tidsskrift*, 98(3), 203-212.
- Ødegård, M. (2019). Being-Disrupted and being-disruptive: Coping students in uncertain times. *SAGE Open*, 9(1), doi: <https://doi.org/10.1177/2158244018822378>
- Ødegård, M. (2020). Mood, being-with-others and disruptive behavior in the classroom: A psychological perspective encounters phenomenology. *Encyclopaideia – Journal of Phenomenology and Education*, 24(58). doi: <https://doi.org/10.6092/issn.1825-8670/10815>

Podkast

- Lektor Lomsdalen (URL: <https://lektorlomsdalen.no/2020/07/11-237-magnar-odegard-om-uro-i-klasserommet/>) - Også tilgjengelig på Spotify)
- Rekk opp hånda! (URL: <https://podtail.com/en/podcast/rekk-opp-handa/fra-nybegynner-til-ekspert-med-magnar-odegard/>) - Også tilgjengelig på Spotify)
- Ødegård, M. (2020, 30. september). *Uro i skolen*. (Blir gjort digitalt tilgjengelig i Canvas)

Innagerende atferd

- Lund, I. (2012). *Det stille atferdsproblemet: innagerende atferd i barnehage og skole*. Fagbokforlaget.
- Nyborg, G., Mjelve, L. H., Edwards, A., & Crozier, R. (2020). Teachers' strategies for enhancing shy children's engagement in oral activities: necessary, but insufficient?. *International Journal of Inclusive Education*. doi: <https://doi.org/10.1080/13603116.2020.1711538>

Mjelve, L. H., Nyborg, G., Edwards, A., & Crozier, R. (2019). Teachers' understandings of Shyness: psychosocial differentiation for student inclusion. *British Educational Research Journal (BERJ)*. doi: <https://doi.org/10.1002/berj.3563>

Solberg, S., Edwards, A., & Nyborg, G. (2020a). Leading for school inclusion and prevention? How school leadership teams support shy students and their teachers. *Scandinavian Journal of Educational Research*, 1–14. doi: <https://doi.org/10.1080/00313831.2020.1788156>

Solberg, S., Edwards, A., Mjelve, L. H., & Nyborg, G. (2020b). Working relationally with networks of support within schools: Supporting teachers in their work with shy students. *Journal of Education for Students Placed at Risk*. doi: <https://doi.org/10.1080/10824669.2020.1854760>

Podkast

Ødegård, M. (2020, 1. oktober). *Innagerende atferd*. (Blir gjort digitalt tilgjengelig i Canvas)

Relasjonsarbeid

Südkamp, A., Kaiser, J., & Möller, J. (2012). Accuracy of teachers' judgments of students' academic achievement: A meta-analysis. *Journal of Educational Psychology*, 104(3), 743-762.

Holen, S., Waaktaar, T., & Sagatun, Å. (2018). A chance lost in the prevention of school dropout? Teacher-student relationships mediate the effect of mental health problems on noncompletion of upper-secondary school. *Scandinavian Journal of Educational Research*, 62(5), 737-753.

LaReau, A. (2011). *Unequal childhoods (kapittel 1)*. Berkeley: University of California Press (blir gjort digitalt tilgjengelig i Canvas) NB! Til denne boken tilhører to podkaster om sosial ulikhet. Disse blir også publisert i Canvas med titlene SOSIAL ULIKHET – DEL 1 / SOSIAL ULIKHET – DEL 2

Psykisk helse i skolen

Bru, E., Idsøe, E.C., og Øverland, K. (2016). *Psykisk helse i skolen*. Oslo: Universitetsforlaget.

Duesund, L., & Skårderud, F. (2003). Use the body and forget the body: Treating anorexia nervosa with adapted physical activity. *Clinical child psychology and psychiatry*, 8(1), 53–72. doi: <https://doi.org/10.1177/1359104503008001007>

Helland, M.J., & Mathiesen, K.S. (2009). *13-15-åringene fra vanlige familier i Norge – hverdagsliv og psykisk helse*. Oslo: Folkehelseinstituttet. URL: <https://www.fhi.no/globalassets/dokumenterfiler/rapporter/2009-og-eldre/13-15-aringer-rapport-2009-1-pdf>

Johnstone, K. M., Kempes, E., & Chen, J. (2018). A meta-analysis of universal school-based prevention programs for anxiety and depression in children. *Clinical Child and Family Psychology Review*, 21(4), 466-481. doi:
<https://link.springer.com/article/10.1007/s10567-018-0266-5>

Owens, M., Stevenson, J., Hadwin, J. A., & Norgate, R. (2012). Anxiety and depression in academic performance: An exploration of the mediating factors of worry and working memory. *School Psychology International*, 33(4), 433-449.

Skogen, J.C., Smith, O.R.F., Aarø, L.E., Siqveland, J., & Øverland, S. (2018). *Forebygging blant barn og unge: Barn og unges psykiske helse: Forebyggende og helsefremmende folkehelseiltak. En kunnskapsoversikt*. Oslo: Folkehelseinstituttet. URL:
https://www.fhi.no/globalassets/dokumenterfiler/rapporter/2018/barn_og_unge_psykiske_helse_forebyggende.pdf

Skårderud, F., Sommerfeldt, B., & Robinson, P. (2020). *Sult: mentaliseringsbaserte tilnæringer til spiseforstyrrelser*. Oslo: Gyldendal.

Uthus, M. (2017) (Red.). *Elevenes psykiske helse i skolen*. Oslo: Gyldendal akademisk.

Podkast

Ødegård, M. (2020, 5. mai). *Psykisk helse i skolen*. (Blir gjort digitalt tilgjengelig)

Empowerment

Askheim, O. P. (2007). Empowerment – ulike tilnæringer. I O. P. Askheim og B. Starrin (Red.), *Empowerment i teori og praksis* (s. 21-33). Oslo: Gyldendal akademisk. (Blir gjort digitalt tilgjengelig i Canvas)

Mobbing

Sigurdson, J. F., Undheim, A. M., Wallander, J. L., Lydersen, S., & Sund, A. M. (2015). The long-term effects of being bullied or a bully in adolescence on externalizing and internalizing mental health problems in adulthood. *Child and Adolescent Psychiatry and Mental Health*, 9(1), 42. 101-130.

Saracho, O. N. (2017). Bullying prevention strategies in early childhood education. *Early Childhood Education Journal*, 45(4), 453-460.

Skolens støttesystem

Nordahl, T., Persson, B., Børup, C.D., Hennestad, B.W., Wang, M.V., Martinsen, J., Vold, E.K., Paulsrud, P., & Johnsen, T. (2018). *Inkluderende fellesskap for barn og unge. Ekspertgruppen for barn og unge med behov for særskilt tilrettelegging*. Bergen: Fagbokforlaget. URL:

<https://files.nettsteder.regjeringen.no/wpuploads01/blogs.dir/215/files/2018/04/INKLUDERE-NDE-FELLESSKAP-FOR-BARN-OG-UNGE-til-publisering-04.04.18.pdf>

Stenberg O., Kamplid, I., & Brekke, M. (2015) Samarbeid mellom skole og Pedagogisk-psykologisk tjeneste om tilrettelegging av elevens opplæring krise I Høihilder og Gulbrandsen(red.) *Pedagogikk og elevkunnskap i grunnskolelærerutdanningen*. Oslo: Gyldendal Akademisk.

Opplæringslova (1998). *Lov om grunnskolen og den videregående opplæringa* (LOV-1998-07-17-61). Hentet fra <https://lovdata.no/lov/1998-07-17-61>

Utdanningsdirektoratet (2020). *Overordnet del – verdier og prinsipper for grunnopplæringen*. Hentet fra <https://www.udir.no/lk20/overordnet-del/>

Utdanningsdirektoratet (2021). *Veilederen spesialundervisning*. Hentet fra <https://www.udir.no/laring-og-trivsel/sarskilte-behov/spesialundervisning/Spesialundervisning/>

Sosiale og emosjonelle vansker i barnehagen

Barnehageloven (2005). *Lov om barnehager (barnehageloven)*. Hentet fra <https://lovdata.no/dokument/NL/lov/2005-06-17-64>

Utdanningsdirektoratet (2017). *Rammeplan for barnehagen*. Hentet fra <https://www.udir.no/laring-og-trivsel/rammeplan/>